

Irakasgaiaren izena	Kodea	Ikasturtea
Hizkuntza eta Literaturaren Didaktika II	141222	2023/2024
Titulazioa	Maila	Seihilekoa
Lehen Hezkuntzako Gradua	3	1
Irakasgai mota	ECTS Kredituak	Hizkuntza
Derrigorrezkoa	6	Euskara
Irakaslea(k)		
Agurtzane Lauzirika Zugazaga eta Roberto Mielgo Merino		

Justifikazioa

Hizkuntza eta Literaturaren Didaktika I irakasgaiak idatz-irakurketaren eta errealitateari buruzko galderak eragiten dizkie maisu-andereño izango direnei, bai eta irakurketak eskolan duen rolari buruzere, eta literaturarena bereziki, zientzia -korrante bakoitzak gai horren inguruan agertutako iritziak azterturik.

Ikasleei, hainbat hezkuntza-testuingurutan, ikasgelako errealitatea itxuratzen duten esku-hartze proposamenak egoki baloratzeko eta esku-hartze proposamen gauzagarriak, esanguratsuak eta eraginkorrak taxutzeko irizpideak ematea da helburua, idatz-irakurketaren zein irakur-sustapenaren eremuan, eta hori dena hezkuntza-eremuko gizarte-elkarrekintzan oinarriturik.

Irakasgai honetako jarduerak ikasleengan analisi, hausnarketa eta autoebaluaziorako gaitasunak garatzeko xedez taxutu dira, euren lanbide-zereginaren garapenean kritiko izaten eta analisi horretatik ondoriozta daitezkeen etengabeko prestakuntza - beharrak hautematen laguntzearen.

Hizkuntzaren eta Literaturaren izaera berezia dela eta, ikasgai honetan ikasketa -modulu bi bereiztu dira, esparru biek in lotuta daudenak.

Aurrebaldintzak

Ez dago aurrebaldintzarik

Gaitasunak

GAITASUN OROKORRAK

Ahozko Komunikazioa: Entzuleak erraz limurtzea eta atxikitzea, mezua eta bitartekoak egoeraren eta entzuleen ezaugarrietara egokituz.

- Entzuleengan etikoki eragiten du.
- Ideiak argitzeko adibideak, analogiak, metaforak eta beste baliabide batzuk erabiltzen ditu egoki.
- Aurretiaz ezarritako egoeretara eta/edo taldeetara egokitzen du argumentazioa.
- Entzuleen parte hartzea sustatzen du eta era konstruktiboan galdetzen du elkarrizketa lortzeko.
- Mezuaren itxura egoeretara egokitzen du

BERARIAZKO GAITASUNAK

1. Berariazko Gaitasuna: Ikaskuntza egoera egokiak diseinatu eta garatu ikasleak bere hasierako etapan hizkuntzaren kodeaz jabetu dadin, eta harengan literaturarekiko eta irakurketarekiko zaletasuna sustatzeko, pertsonak eta euren aniztasuna baloratu.

- Irakaskuntza- eta ikaskuntza-jarduerak diseinatu dituzten dibertsitate-testuinguruetan, ikasgelan benetan dauden baldintzak eta zailtasunak kontuan hartuta.
- Hausnarketa bultzatzen duten jarduerak anolatu dituzten, konpartitutako ikaskuntzarako beharrezkoak diren elkarreraginak dinamizatuz eta ikerketa bultzatuz.
- Lehen Hezkuntzako ikasleentzat erakargarri eta atseginak diren testu eta liburuak aukeratu dituzte.
- Lehen Hezkuntzako ikasleengan irakurzaletasuna suspertzeko jarduerak diseinatu dituzte.
- Aniztasuna ulertzeko eta baloratzeko talde-lana eta hausnarketa bideratzen duten jarduerak eragiten dituzte.
- Literatura eta irakurketaren gustua garatzeko eta kultura aberastasuna baloratzeko IKT baliabideak egoki aukeratu eta erabiltzen dituzte.

2. Berariazko Gaitasuna: Ebaluaketa planifikatu eta prozesua eta ikaskuntzak ebaluatu lortu nahi diren helburuekiko koherentziarekin, hala nola erabilitako irakas -estrategiak, emaitzetatik eratorritako hobekuntzak txertatuz.

- Ebaluatu nahi denarekin koherenteke lotuta dagoen informazio zehatza eta adierazgarria biltzeko prozedurak eta tresnak aukeratu dituzte.
- Sustapenari dagozkion ebaluaketa-irizpideak erabiltzen dituzte (gozamen maila, sormen eta irudimen indizeak, empatia, ...)

Garapen Iraunkorrerako Helburuen eta *Laudato si* Helburuen agerpena ikasgaietan

4. GIH. Kalitatezko hezkuntza. LSH Hezkuntza Ekologikoa

Ikaskuntza-helburu kognitiboak

5. Ikasleak hezkuntzaren garrantzia ulertzen du mundu iraunkorrako, berdintasunekoago eta paketsuagoa eraikitzeko.

Ikaskuntza-helburu sozioemozionalak

3. Ikaslea gai da hezkuntzaren berezko balioaz jabetzeko eta bere garapenerako dituen hezkuntza-beharrak aztertu eta identifikatzeko.

4. Ikaslea gai da bere bizitza hobetzeari eta, bereziki, lanari eta ekintzailea izateari begira bere trebetasunek duten garrantziaz ohartzeko.

Jokabideen eremuko ikaskuntza-helburuak

1. Ikaslea gai da guztiok kalitatezko hezkuntza izan dezagun laguntzeko, bai eta GIHak eta horiekin lotutako ikuspegiak zenbait mailatan bideratzen laguntzeko ere.

2. Ikaslea gai da hezkuntzan genero berdintasuna bultzatzeko.

Edukiak

Justifikazioan azaldu bezala, ikasgaia bi moduluk osatzen dute, Hizkuntzari eta Literaturari dagozkienak.

1. Literatura Modulua (2 ECTS)

- Literatura eta irakurketa eskolan.
- Liburu eta testuen aukeraketa.
- Irakurzaletasunaren sustapenerako oinarriak.
- Irakur-sustapena: bideak eta baliabideak.

2. Hizkuntza Modulua (4 ECTS)

- Eusko Jaurkitzaren Irakurketa-plana
- Idatzizko ulermenaren didaktika
 - Hitzez-hitzezko ulermena vs. irakurtzeko gaitasuna
- Ahozko ulermenaren didaktika
 - Unitate prosodikoak: interpretazioa
- Ikasgelako interakzioa: nola formulatu galderak ikasgelan?
 - Irakasle-ikasle rola
 - Diskurtso interaktiboak: funtzioak

Ikas-irakaskuntza estrategiak

Testuinguruan jartzen laguntzeko jarduerak: aurre-ezagutzak neurtzeko elkarrekintzako eredu bitartez; ahozko eta idatzizko produkzioen erabilera diagnostikoa, eta ikaskuntza -helburuen eta unitate didaktikoen garapenaren negoziazioa.

Hausnarketarako jarduerak: zalantza eginezeta behaketa sistem atikoazlanduko da alderdi hori, kasuen azterketan, portafolioaren erabileran eta ikaskuntza bikarioan (modelatuan) oinarriturik.

Kontzeptualizatzeko jarduerak: irakaslearen azalpenak, gida-testuen irakurketa, kasu-azterketa, ariketa eta problemen ebazpena eta ondorengo hausnarketa eta teorizazioa.

Zuzeneko saiakuntzarako jardura praktikoa: proiektu eta zeregin konplexuak gauzatzeko ikaskuntza, portafolioa

Ebaluazioa

GAITASUN OROKORRA: %15 / BERARIAZKO GAITASUNA:%85

Literatura Modulua:

- Testu eta liburuen azterketa eta iruzkina.
- Proposamen didaktikoen azterketa.
- Irakurketa praktikak gelan.
- Jardura baten diseinua.

Hizkuntza Modulua:

- Irakasgaia ebaluatzeko hainbat dinamika erabiliko dira: banakakoak zein taldekoak eta baita azterketa egoera
- Lehen Hezkuntzako ikasgela batean idatzizko ulermena lantzeko sortutako sekuentzia didaktikoa
- Ikasgelako hitzezko interakzioen analisisa
- Ahozko azalpena- interakzio-kasu baten analisisa

Dokumentazioa

- Aguera, Isabel (2005). *Animación a la lectura para niños*, Madril, Editorial CCS.
- Aldekoa Beitia, I.; Ruiz Bikandi, U. (2000). "La comprensión lectora". In Uri Ruiz Bikandi, *Didáctica de la segunda lengua en educación infantil y primaria*. Madril: Síntesis, 217-248.
- Arrieta, E.; Maiz, I.(2000). Interacción social en contextos educativos. *Revista de Psicodidáctica*, 9, 59-69.
- Bofarull, M.T.; Solé, I.; Teberosky, A. (2001). *Comprensión lectora: el uso de la lengua como procedimiento*. Bartzelona: Graó.
- Bofarull, M.T. eta beste (2001). *Comprensión lectora: El uso de la lengua como procedimiento*. Barcelona: Graó.
- Cassany, D. (2004). Las palabras y el escrito. *RedELE-Revista Electrónica de Didáctica*, 0. <https://www.educacionyfp.gob.es/dam/jcr:adc34369-56f5-45e7-b379-ee56068a23dd/2004-redele-0-05cassany-pdf.pdf> (Azken sarrera: 2022-06-29).
- Camps, A. (1996). Proyectos de lectura entre la teoría y la práctica. *Cultura y Educación*. 2, 43-57.
- Cassany, D.; Luna, M.; Sanz, G. (2007). *Enseñar lengua*. Bartzelona: Graó.
- Castellá, J.M.; Comelles, S.; Cros, A.; Vilá, M. (2007). *Entenderse en clase: Estrategias discursivas y habilidades comunicativas*. Bartzelona: Graó.
- Catalá, G.; Catalá, M.; Molina, E.; Monclús, R. (2007). *Evaluación de la comprensión lectora. Pruebas ACL (1º-6º de primaria)*. Bartzelona: Graó.
- Coll, C. (1985). Acción, interacción y construcción del conocimiento en situaciones educativas *Anuario de psicología*, 33, 59-70.
- Coll, C.; Edwars, D. (ed.) (1996). *Enseñanza, aprendizaje y discurso en el aula. Aproximación al estudio del discurso educacional*. Madril: Fundación Infancia y aprendizaje.
- Coll, C.; Colomina, R; Onrubia, J.; Rochera, M.J. (1992). Actividad conjunta y habla: una aproximación al estudio de los mecanismos de influencia educativa. *Infancia y Aprendizaje*. 59/69, 189-232.
- Denyer, M. (1998). *La lectura: una destreza pragmática y cognitivamente activa*. Santander: Universidad Antonio de Nebrija.
- Esnaola, P. (2009). Gramatika. *Hizpide*. 71, 101-160.
- Elkarlanean (2003). *Zer egin dezake nire ikasle batek liburu batekin?*. Donostia: Euskal Editoreen Elkarte.
- Elkarlanean (2003). *Poesía lantzeko gida*. Donostia: Euskal Editoreen Elkarte.
- Fernandez Berrocal, P.; Melero Zabal, Mª A. (1995). *La interacción social en contextos educativos*. Madril: Siglo XXI de España Editores SA.
- Fernández, R. (1997). ¿Hay que enseñar literatura?. *Primeras Noticias-Literatura Infantil y Juvenil*, 144/145, 28-33.
- García Madruga, J.A. (2006). *Lectura y conocimiento*. Bartzelona: Paidós.
- Garralón, A. (2005). *Historia portátil de la literatura infantil*. Madril: Anaya.
- Gassó, A. (1995). *Lectoescritura*. Bartzelona: Onda.
- González Mangas, A. (2000). Análisis pragmático de un diálogo según J. Searle. *Revista de investigación Lingüística*, 1, vol. III, 91-111.
- González, X. A.; Buisán, C.; Sánchez, S. (2009). Las prácticas docentes para enseñar a leer y a escribir. *Infancia y Aprendizaje*. 32, 153-169.
- Elkarlanean (2010). *Ahozko hizkuntza lantzen: Haur Hezkuntzan hasi eta unibertsitateraino* (monografikoa). Donostia: Xangorin-Hik Hasi 25.
- Johnson, P.H. (1989). *La evaluación de la comprensión lectora. Un enfoque cognitivo*. Madril: Visor.

- Kamii C. (1986). *El niño reinventa la aritmética: Implicaciones de la teoría de Piaget*. Madrid: Visor.
- Kamii C.; Devries, R. (1988). *Juegos colectivos en la primera enseñanza. Implicaciones de la teoría de Piaget*. Madrid: Visor.
- Kohan, S. A. (2006). *Taller de lectura: el método*. Barcelona: Alba Ed.
- Pennac, D. (1993): *Como una novela*. Barcelona: Anagrama.
- Luft, J. (1978). *Introducción a la dinámica de grupos: los pequeños grupos y su rol en la práctica social y educativa*. Barcelona: Herder.
- Moreno Bayona, V. (2005). *Zergatik irakurri? Ulertzeko*. Iruña: Nafarroako Gobernua. (Gaztelaniako bertsioa: Leer para comprender, 2003).
- Nemirovsky, M. (2009). *Experiencias escolares con la lectura y la escritura*. Barcelona: Graó.
- Pérez Cabaní, M.L. (1997). *La enseñanza y aprendizaje de estrategias desde el currículum*. Barcelona: Universitat de Girona-Horsori.
- Ribas, T. (1997). Evaluar en la clase de lengua: cómo el alumno gestiona su propio aprendizaje. *Textos*, 11, 53-75.
- Rodari, G. (1996). Gramática de la fantasía. Barcelona, Ed. del Bronce.
- Ruiz Bikandi, U. eta beste (1998). La tarea de evaluar. *Textos*, 16.
- Sanz Moreno, Á. (2003). *Ulermenezko irakurketa eta DBH-ko eskola testuak*. Iruña: Nafarroako Gobernua.
- Smith, F. (1990). *Para darle sentido a la lectura*. Madrid: Visor.
- Solé, I. (1997). Estrategias de lectura y aprendizaje autónomo. In M. L. Pérez Cabaní, *La enseñanza y aprendizaje de estrategias desde el currículum*. Barcelona: Horsori, 101-116.
- Solé, I. (2008). *Estrategias de lectura*. Barcelona: Graó.
- Tapia, J.A. (1994). *Aprender a leer y escribir*. Madrid: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte.
- Vicente, S. (2016). Oralidad pública. *Textos*, 73, 19-25.
- Vidal-Abarca, E.; Martínez Rico, G. (1998). ¿Por qué los textos son difíciles de comprender? Las inferencias son la respuesta. *Textos*, 16, 85-97.